

Notat om e-cigaretter

1. E-cigaretteens opbygning og funktion

En elektronisk cigaret (e-cigaret) består typisk af et cigaretformet stålhylster med et kammer, som er beregnet til at indeholde en lille udskiftelig beholder med væske - ofte indeholdende nikotin. Strøm leveret af et lille batteri får væsken til at fordampe, og når man suger på mundstykket, får man denne opvarmede damp ind i munden og ned i lungerne. Indeholder væsken nikotin, optages det i blodbanen.

Der eksisterer mange forskellige typer af elektroniske cigaretter og tilsvarende forskelligt indhold i de beholdere med væske, der ved rygning laves om til damp. Elektroniske cigaretter bliver også kaldt damp-cigaretter, da det er en damp-lignende substans, som rygeren inhalerer, og som spreder sig i den omgivende luft.

2. Udbredelsen i den danske befolkning

E-cigaretter er et forholdsvis nyt produkt på det danske marked, men andelen af brugere er stigende. Det dokumenterer undersøgelser af danskernes rygevaner, som Epinion har gennemført for Sundhedsstyrelsen m.fl. I 2011 angav 2 procent af befolkningen over 15 år, at de anvendte e-cigaretter - heraf 0,5 procent dagligt. I 2012 var andelen af brugere steget til 3 procent - med 1 procent daglige brugere. Det svarer til, at ca. 150.000 danskere bruger e-cigaretter – heraf ca. 50.000 dagligt. Der er en ligelig fordeling af mænd og kvinder, der anvender e-cigaretter.

Der er flest brugere i andelen 30 – 59 år og blandt kortuddannede (5 procent), men e-cigaretter finder anvendelse i alle social- og aldersgrupper, også blandt skoleelever og unge under 20 år. Det er især dagligrygere (14 procent), der anvender e-cigaretter, hvorimod andelen af brugere blandt eksrygere blot er 2 procent. 11 procent af daglig-rygerne og 4 procent af eksrygerne angiver, at de tidligere har anvendt e-cigaretter. De fleste anvender e-cigaretter, fordi de prøver at holde op med at ryge (56 procent), eller fordi de prøver at nedsætte deres tobaksforbrug (42 procent). 39 procent anfører, at muligheden for at ryge på steder, hvor man ellers ikke kan ryge, også er en grund til at bruge e-cigaretter. 5 procent af brugerne angiver, at de er afhængige af det.

10. marts 2013

Forebyggelse og Borgerrettede Sundhedstilbud

**Axel Heides Gade 1
2300 København S
Tlf. 7222 7400
Fax 7222 7411**

**E-post [sst@sst.dk](mailto:ssst@sst.dk)
Web sst.dk**

E-post fobs@sst.dk

Halvdelen af brugerne har anvendt e-cigaretter mindre end 3 måneder og 6 procent har anvendt dem længere end 1 år. 23 procent vil gerne stoppe med at bruge e-cigaretter.

2. E-cigaretter med nikotin

I Danmark har sundhedsmyndighederne vurderet, at e-cigaretter med nikotin samt nikotinvæske, som er beregnet til anvendelse i e-cigaretter, er et lægemiddel på grund af den farmakologiske effekt af stoffet nikotin. Et produkt, der indeholder syntetisk/ekstraheret nikotin, opfattes som et specialprodukt, der er fremstillet for at tilføre brugeren nikotin.

Sundhedsstyrelsen skal derfor godkende e-cigaretter med nikotin samt nikotinvæske beregnet hertil efter de samme regler, som gælder andre lægemidler, før der kan gives en markedsføringstilladelse til at sælge dem i Danmark. Endvidere skal virksomheder opnå en virksomhedsgodkendelse, før de kan sælge lægemidler i Danmark.

Indtil videre er der ingen, der i Danmark har ansøgt om og fået de pågældende godkendelser til at markedsføre og sælge de pågældende nikotinbeholdere. Dette indebærer, at man i Danmark kun lovligt kan sælge e-cigaretter og væske til e-cigaretter, der ikke indeholder nikotin.

Mange anskaffer sig på trods heraf e-cigaretter med nikotin eller nikotinholdig væske – sandsynligvis via internetbutikker i andre lande. Dette understøttes af den undersøgelse af danskernes rygevaner, som blev gennemført i 2012. Her angiver 59 procent af e-cigarettbrugere, at de altid anvender e-cigaretter med nikotin. Kun 17 procent angiver, at de aldrig anvender nikotin i e-cigaretten.

3. E-cigaretter og helbredsrisiko

Det skal understreges, at der endnu ikke eksisterer videnskabelige langtidsstudier, der kan kvantificere den konkrete helbredsrisiko ved at anvende e-cigaretter. Der er gennemført mindre studier, som viser, at der foregår en målelig påvirkning af luftveje efter blot få minutters rygning på en e-cigarett med nikotin, men det er ikke muligt på dette grundlag at vurdere de sundhedsmæssige konsekvenser på sigt. Det må derfor konstateres, at der er en betydelig usikkerhed om sikkerheden ved at anvende produktet – især i længere tid.

Tilsvarende gør sig gældende i forhold til den mulige risiko ved passiv rygning af de dampe, som e-cigaretten spreder til omgivelserne. Verdenssundhedsorganisationen WHO og et anerkendt tysk statsinstitut for risikovurdering - Bundesinstitut für Risikobewertung, BfR- anbefaler, at e-cigaretter indtil videre behandles som konventionelle cigaretter i relation til gældende regler og love om røgfri miljøer.

4. E-cigaretter i relation til rygestop

Den elektroniske cigaret med nikotin (og i Danmark uden nikotin) markedsføres i en lang række lande som en ikke-skadelig erstatning for rygning og som hjælp til rygestop.

Verdenssundhedsorganisationen WHO har i en rapport fra 2009 præciseret, at der ikke er nogen videnskabelig dokumentation for, at de elektroniske cigaretter er effektive i forhold til rygestop, og at der således indtil videre ikke er grundlag for at anbefale elektroniske cigaretter med nikotin i forbindelse hermed.

Det tyske statsinstitut for risikovurdering BfR har vurderet, at selv om rygere af e-cigaretter med nikotin ikke får den cocktail af kendte kræftfremkaldende og skadelige stoffer, som forekommer ved rygning af konventionelle cigaretter, kan e-cigaretter med nikotin ikke betragtes som sikre i relation til helbredsskader. Dette skyldes dels usikkerheden i forhold til helbredsrisikoen ved at inhalere nikotin, som kan påvirke hjerte-karsystemet, dels de mulige helbredsmæssige konsekvenser ved inhalering af de øvrige stoffer (typisk propylen-glycol og glycerin samt forskellige aromastoffer), som også findes i de e-cigaretter og væsker, der ikke indeholder nikotin. Endvidere hersker der usikkerhed om den afhængighedsskabende effekt ved at anvende e-cigaretter med nikotin.

Sundhedsstyrelsens vurdering af e-cigaretter

Den betydelige usikkerhed om de mulige helbredsmæssige konsekvenser af e-cigaretter både med og uden nikotin indebærer, at Sundhedsstyrelsen på det foreliggende grundlag og ud fra et forsigtighedsprincip indtil videre ikke anbefaler brug af e-cigaretter. Dette gælder selvfølgelig også i relation til gravide og børn.

Tilsvarende er der betydelig usikkerhed om, hvordan den passive udsættelse for de dampe, som e-cigaretrygning udsender, kan påvirke de mennesker, der udsættes for det. Dette indebærer, at man efter Sundhedsstyrelsens vurdering generelt bør undgå at anvende de pågældende produkter inden døre.

Kilder:

WHO Study Group on Tobacco Product Regulation, WHO Technical Report Series, 955, WHO 2009

Bundesinstitut für Risikobewertung, BfR Opinion No. 016/2012, 24. February 2012

Epinion for Sundhedsstyrelsen m.fl. Danskernes rygevaner 2011 og 2012.

Constantine I. Vardavas et al: Short-term Pulmonary Effects of Using an Electronic Cigarette. Impact on Respiratory Flow Resistance, Impedance, and Exhaled Nitric Oxide. CHEST / 141 / 6 / JUNE, 2012